

AKP AVM, esnaf can derdinde

1.145.641 ESNAF KEPENK İNDİRDİ

- Esnaf ve sanatkârların çatı kuruluşu olan TESK'in, istatistik kayıtlarını tutmaya başladığı 2005 yılı başından 31 Mayıs 2013 tarihine kadar olan dönemde 1 milyon 145 bin 641 esnaf ve sanatkâr mesleği bırakarak sicil kaydını sildirdi.
- Ocak 2005-Mayıs 2013 döneminde ticari faaliyeti bırakan esnaf ve sanatkâr sayısı, aynı dönemde bu alanda faaliyete geçenlerin yaklaşık dörtte üçünü oluşturdu.
- Bu dönemde mesleği bırakanların yeni ticaret hayatına atılanlara oranı özellikle Nevşehir'de yüzde 155, Burdur'da yüzde 154, Bartın'da yüzde 150 düzeyine ulaştı. Aydın, Ardahan, Balıkesir, Ordu, Kars, Bolu, Amasya, Afyon, Eskişehir, Düzce, Trabzon, Konya, Artvin ve Kırıkkale'de de sicil kaydını sildirenlerin sayısı, yeni kayıt yaptırانların üzerinde gerçekleşti.
- Bu oran üç büyük kentten Ankara'da yüzde 80, İstanbul'da yüzde 76.4, İzmir'de yaklaşık yüzde 60 oldu.
- Anılan sekiz buçuk yıllık dönemde faaliyetine son verenlerin sayısı Mayıs sonu itibariyle 1 milyon 997 bin dolayında bulunan faaliyetteki mevcut esnaf ve sanatkâr sayısının da yaklaşık yüzde 60'ını oluşturuyor.
- Büyük sermaye gruplarının perakendecilik sektörüne girerek bu işi büyük ölçekli zincirlerle yapma eğilimi sonucunda İstanbul, Ankara, İzmir gibi metropoller başta olmak üzere ülke genelinde pıtrak gibi çoğalan AVM'lerin sayısı 300'e ulaştı.
- Daha önce çarşı, pasaj ve sokak dükkânlarında gerçekleşen perakende ticaret, ülke genelinde sayıları 300'e ulaşan AVM'lerde toplanırken, kentlerin geleneksel dokusundaki değişim ve çarpık gelişme de hızlandı.
- AKP iktidarı, küçük esnafı, büyük sermayeye karşı koruyucu önlemleri almadı. Kentsel dokuyu bozan ve perakendeci küçük esnafın varlığını tehdit eden AVM'lerin batı ülkelerindeki gibi kent dışında, belli sayıda ve birbirlerine mesafe sınırları olacak şekilde yapılmasına yönelik yasal düzenleme AKP döneminde sürekli gündemde olmasına rağmen bir türlü gerçekleştirilmedi.
- Sayıları 2 milyona yaklaşan mevcut esnaf ve sanatkârlar, aileleriyle birlikte düşünüldüğünde ülke nüfusunun yaklaşık yüzde 10'unu oluşturuyor.
- Sosyo ekonomik ve demografik açıdan stratejik önem taşıyan esnaf ve sanatkâr kesimi, büyük zincirlerle eşitsiz rekabet koşullarında mevzuattan kaynaklanan sorunlar ve ağır mali yük altında eziliyor. Esnafın borcu bu süre içinde tam 25 kat artarken, borçlu esnaf sayısı da 4 kat çoğaldı. Bu borç sarmalıyla ticaretin ve esnaflığın sürdürülmesi olanağı bulunmamaktadır.
- Esnaf, ahilik kültürü ve sosyal dayanışmayı simgeleyen bir sistemin simgesidir. Esnafın bittiği noktada sosyal patlama yaşanır. AKP, birilerini suçlayabilmek için son **Taksim olaylarıyla hatırlayıp gündeme getirdiği esnafı** 11 yıldır ihmal ettiğini, yok ettiğini görsün artık.
- Son getirilen **alkol atış yasağı da esnaf açısından artık sözün bittiği yerdir** ve zaten kötü giden bu sektöre ölümcül bir darbe olacaktır.
- **CHP olarak esnafa yönelik cansuyu projesinin acilen hayata geçirilmesini öneriyoruz.** Bu kapsamda; Halkbank'ın esnaf ve KOBİ bankası olduğu anımsanarak daha fazla özelleştirilmesi önlenerek düşük faizli uzun vadeli kolay teminatlı kredi

kaynağı olması sağlanmalı, KOSGEB yeniden yapılandırılarak esnafa 7/24 esası üzerinden süresiz ve pratik hizmet vermeli, esnafın yanında asgari ücretle çalışan çırak ve kalfanın maaşı üzerinden SGK Primi kesilmemeli, mesleki eğitime daha fazla önem verilmeli ve esnafın bir önceki yıl ödediği SGK ve BAĞKUR primi kadar miktarda 0 faizle kredi verilmeli.

Türkiye'nin sosyo ekonomik ve demografik yapısı açısından son derece büyük önem taşıyan esnaf ve sanatkâr kesimi, AKP iktidarında zor günler yaşıyor.

AKP'nin esnaf ve sanatkârı yabancı ve yerli büyük sermayeye ezdiren politikaları sonucu, bu kesimde adeta bir **yaprak dökümü** yaşanıyor. AKP iktidarının son sekiz buçuk yılına ait istatistiki veriler, bu dönemde bir milyonu aşkın esnaf ve sanatkârın, mevzuattan kaynaklanan sorunlar, ağır mali yükler ve büyük sermayenin oluşturduğu tüketim zincirleri ile pıtrak gibi çoğalan AVM'lerle rekabet edemeyerek faaliyetine son verdiğini, sicilden kaydını sildirdiğini ortaya koyuyor.

Esnaf ve sanatkârların çatı kuruluşu olan Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu'nun (TESK) 2005'ten bu yana tuttuğu istatistiki kayıtlara göre anılan yılın başından, bu yılın Mayıs sonuna kadar olan dönemde 1 milyon 145 bin 641 esnaf ve sanatkar mesleği bırakarak "**sicil terkin**" yaptırdı, yani kaydını sildirdi. Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi'nde yayımlanan ilanlardan derlenen bu verilere göre; aynı dönemde esnaf ve sanatkarlık için sicil kaydı yaptıranların sayısı ise 1 milyon 562 bin 90 oldu. Buna göre Ocak 2005-Mayıs 2013 döneminde ticari faaliyeti bırakan esnaf ve sanatkar sayısı, aynı dönemde bu alanda faaliyete geçenlerin yaklaşık dörtte üçünü (yüzde 73.3) oluşturdu.

Nevşehir, Burdur, Bartın da rekor kırıldı !

Bu dönemde mesleği bırakanların yeni ticaret hayatına atılanlara oranı özellikle Nevşehir'de yüzde 155, Burdur'da yüzde 154, Bartın'da yüzde 150 düzeyine ulaştı. Aydın, Ardahan, Balıkesir, Ordu, Kars, Bolu, Amasya, Afyon, Eskişehir, Düzce, Trabzon, Konya, Artvin ve Kırıkkale'de de sicil kaydını sildirenlerin sayısı, yeni kayıt yaptıranların üzerine çıktı.

Sicil terkin yapan esnaf ve sanatkâr sayısı Kastamonu, Manisa, Bingöl, Rize, Muğla, Kırşehir, Kütahya, Sinop, Gümüşhane, Niğde, Zonguldak, Karaman ve Yalova'da da yeni sicil kaydı yaptıranlarla neredeyse başa baş gerçekleşti.

Mesleği bırakanların, yeni başlayanlar oranı üç büyük kentten Ankara'da yüzde 80, İstanbul'da yüzde 76.4, İzmir'de yaklaşık yüzde 60 oldu.

Anılan sekiz buçuk yıllık dönemde faaliyetine son verenlerin sayısı Mayıs sonu itibariyle 1 milyon 997 bin dolayında bulunan faaliyetteki mevcut esnaf ve sanatkar sayısının da yaklaşık yüzde 60'ını oluşturuyor.

Mesleği bırakanların başında bakkal, bayi ve büfeler geliyor

Sicil terkin yapan esnaf gruplarının başında bakkallık, bayilik, büfecilik; kahvecilik, kıraathanecilik ve internet kafe işletmeciliği; minibüsçülük; taksicilik; kadın ve erkek kuaförlüğü; nakliyecilik ve nakliye komisyonculuğu; kamyonculuk, kamyonetçilik; lokantacılık; pazarcılık; servis aracı işletmeciliği geliyor. Kır kahvesi, çay bahçesi, çay ocağı,

piknik ve dinlenme yeri işletmeciliği; tuhafiyecilik; şoförlük; konfeksiyon imal ve satıcılığı; otobüsçülük; kafe, kafeterya, kahvaltı salonu işletmeciliği; emlakçılık; aperatif yiyecek maddeleri imal ve satıcılığı; turistik, otantik hediyelik ve hatıra eşya imal ve satıcılığı ve hırdavatçılık da en fazla sicil terkinin yapıldığı işler arasında yer alıyor.

AVM'ler esnafı bitiriyor...

Büyük sermaye gruplarının perakendecilik sektörüne girerek bu işi büyük ölçekli zincirlerle yapma eğilimi sonucunda İstanbul, Ankara, İzmir gibi metropoller başta olmak üzere ülke genelinde pıtrak gibi çoğalan AVM'lerin sayısı 300'e ulaştı.

Daha önce çarşı ve pasaj dükkânlarında gerçekleşen perakende ticaret, ülke genelinde sayıları 300'e ulaşan AVM'lerde toplanırken, kentlerin geleneksel dokusundaki değişim ve çarpık gelişme de hızlandı.

AKP iktidarı, küçük esnafı, büyük sermayeye karşı koruyucu önlemleri almadı. Kentsel dokuyu bozan ve perakendeci küçük esnafın varlığını tehdit eden AVM'lerin Batı ülkelerindeki gibi kent dışında yapılmasına yönelik hazırlanan ve "Marketler Yasası" olarak bilinen düzenleme AKP döneminde, sürekli dile getirilen taleplere rağmen, bir türlü gerçekleştirilmedi.

Sosyo ekonomik ve demografik açıdan stratejik önem taşıyan esnaf ve sanatkar kesimi, büyük zincirlerle eşitsiz rekabet koşullarının yanı sıra mevzuattan kaynaklanan sorunlar, BAĞ-KUR'la ilgili yükümlülükler başta ağır mali yükler altında eziliyor.

Kentlerin en merkezi yerlerine dikilen AVM'ler, halkın ortak kullanım alanı olan ve nefes almasını sağlayan yeşil alanlar ve meydanları yok ettiği gibi, kent ekonomisi ve demografisinin en önemli unsurları olan küçük mağaza ve işyerlerinin yok olmasına yol açıyor.

Yıllara göre başlayan ve bırakan esnaf sayısı

	Tescil (1)	Terkin (2)	2/1(%)
2005	196.494	282.600	143,8
2006	217.603	177.436	81,5
2007	170.826	118.871	69,6
2008	166.823	117.810	70,6
2009	162.911	91.165	56,0
2010	177.032	93.735	52,9
2011	190.899	131.116	68,7
2012	188.435	90.671	48,1
2013(5ay)	91.067	42.237	46,4
TOPLAM	1.562.090	1.145.641	73,3

Esnaf ve sanatkârın ülke için önemi büyük...

Mayıs sonu itibariyle sayıları 1 milyon 997 bin mevcut esnaf ve sanatkârlar, aileleriyle birlikte düşünüldüğünde ülke nüfusunun yüzde 10'dan fazlasını oluşturuyor. Esnaf ve sanatkâr sayısında nüfusuyla orantılı olarak İstanbul 246 bin 33 kişiyle başı çekiyor. Bu ili 138 bin 880 esnaf ve sanatkârı İzmir, 89 bin 777 kişiyle Ankara, 78 bin 579 kişiyle Bursa, 77 bin 603'le Antalya ve 59 bin 472 kişi ile Adana, 56 bin 641 kişiyle Mersin, 53 bin 453 kişiyle Konya izliyor. Daha sonra 47 bin 554 kişiyle Hatay ve 47 bin 276 kişiyle Manisa geliyor. Ülke genelindeki toplam esnaf ve sanatkârların yüzde 45'i bu on ilde kayıtlı.

Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal yapısında esnaf ve sanatkârlar ve küçük işletmelerin önemini ana başlıklarla şöyle sıralayabiliriz:

- Daha az yatırımla üretim yapabilmeleri ve ürün çeşitliliği sağlamaları,
- Emek-yoğun çalışarak ve ülke çapında istihdam yaratarak işsizliği azaltmaya katkıda bulunmaları, istihdamı daha düşük maliyetle sağlamaları,
- Talep değişikliklerine daha kısa sürede uyum sağlama becerisine sahip olmaları,
- Ekonomik dalgalanma ve krizlerden korumasız olarak etkilenmekle beraber, bu şartlara genellikle büyük işletmelerden daha kolay ve çabuk uyum sağlayabilmeleri,
- Bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarını azaltmaya katkıda bulunmaları,
- Yan sanayi olarak büyük ölçekli firma ve yatırımları desteklemeleri ve tamamlamaları,
- Nitelikli işgücünün yetiştirilmesine katkıda bulunmaları,
- Gelirin dengeli dağılımına katkı sağlamaları ve orta sınıf olarak toplumsal hayatta denge faktörü olmaları,
- Toplumsal ve sosyal hayatta denge unsuru ve istikrara katkıları ile demokrasinin vazgeçilmez unsuru olmaları.

Sorunlar yumağı...

Sayıları 2 milyona yaklaşan esnaf ve sanatkâr kesimi büyük sorunlarla ve büyük sermaye kuruluşları karşısında yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunuyor. Esnaf ve sanatkâr işletmeleri, finans kaynaklarına ulaşamıyor. Bu da esnaf ve sanatkâra gelişmiş teknoloji kullanarak üretim yapabilme ya da tüketicinin büyük zincirlere tercih edeceği kaliteli ve ucuz hizmet sunma kapasitelerini olumsuz etkiliyor. Yeterli finans desteği bulamayan esnaf sanatkâr işletmeleri kendilerini yenileyemiyor. Bu nedenle, rekabet gücü kazanamıyorlar.

Esnaf ve sanatkâr işletmeleri ağır bürokratik işlemlerden mağdurlar ve vergi ve sosyal güvenlik ödemelerinden dolayı zorlanıyorlar. Kayıt dışı ekonomi ile mücadelede başarılı olunabilmesi için; bu işletmelerin ekonomik güçleri ile orantılı vergi ve benzeri ödemelere muhatap olmaları gerekiyor. Buna yönelik ince ayar politika uygulamaları başarı şansını artıracaktır.

Pazarlama, yönetim, tanıtım bilgilerinin eksik oluşu, esnaf ve sanatkâr işletmelerinin büyük perakende zincirleri ve sermaye kuruluşları ile rekabet etmesini imkânsız hale getiriyor. Devletin, esnaf ve sanatkâra yönelik danışmanlık hizmetlerinin yoğunluğu ve çeşitliliğinin artırıcı önlemler alması gerekiyor.

Devlet desteklerinin bir kısmının doğrudan esnaf sanatkâr ve küçük işletmeleri hedef alarak oluşturulması, bu hususun genel teşvik uygulamaları içinde kaybolmamasının sağlanması gerekiyor. Teşvik ve destek politikalarının daha çok sanayi işletmelerine yönelik yapısının, hizmet üreten işletmeleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi yararlı olacaktır.

Ticarete atılan; mesleği bırakan ve mevcut esnaf-sanatkar sayıları

	1 Ocak 2005-31 Mayıs 2013			Mevcut esnaf sayısı	Nüfus	Esnaf/Nüfus (%)
	Tescil	Terkin	Terkin/Tescil (%)			
Adana	40.223	18.754	46,6	59.472	2.125.635	2,8
Adıyaman	11.734	4.596	39,2	14.811	595.261	2,5
Afyon	20.064	23.545	117,3	20.661	703.948	2,9
Ağrı	5.893	2.486	42,2	10.802	552.404	2,0
Aksaray	10.097	7.527	74,5	12.711	379.915	3,3
Amasya	7.492	9.338	124,6	9.382	322.283	2,9
Ankara	63.149	50.448	79,9	89.777	4.965.542	1,8
Antalya	71.287	48.442	68,0	77.603	2.092.537	3,7
Ardahan	2.283	3.252	142,4	2.724	106.643	2,6

Artvin	6.579	6.848	104,1	7.334	167.082	4,4
Aydın	30.749	43.954	142,9	34.965	1.006.541	3,5
Balıkesir	38.088	52.544	138,0	44.113	1.160.731	3,8
Bartın	5.098	7.653	150,1	6.104	188.436	3,2
Batman	7.203	4.178	58,0	5.276	534.205	1,0
Bayburt	2.013	1.475	73,3	1.914	75.797	2,5
Bilecik	5.277	4.163	78,9	6.347	204.116	3,1
Bingöl	3.989	3.934	98,6	6.573	262.507	2,5
Bitlis	4.813	625	13,0	7.031	337.253	2,1
Bolu	6.607	8.563	129,6	8.710	281.080	3,1
Burdur	8.470	13.081	154,4	9.805	254.341	3,9
Bursa	55.660	41.736	75,0	78.579	2.688.171	2,9
Çanakkale	17.687	12.122	68,5	20.170	493.691	4,1
Çankırı	3.383	2.189	64,7	4.825	184.406	2,6
Çorum	11.733	4.204	35,8	18.608	529.975	3,5
Denizli	26.532	11.536	43,5	31.942	950.557	3,4
Diyarbakır	21.690	9.556	44,1	27.365	1.592.167	1,7
Düzce	8.853	9.940	112,3	11.229	346.493	3,2
Edirne	12.024	8.164	67,9	14.298	399.708	3,6
Elazığ	11.719	4.962	42,3	15.468	562.703	2,7
Erzincan	4.681	3.299	70,5	6.241	217.886	2,9
Erzurum	14.290	9.730	68,1	20.020	778.195	2,6
Eskişehir	14.598	16.518	113,2	18.859	789.750	2,4
G. Antep	32.466	11.795	36,3	32.254	1.799.558	1,8
Giresun	12.145	8.674	71,4	17.081	419.555	4,1
Gümüşhane	3.393	2.877	84,8	4.187	135.216	3,1
Hakkari	2.383	159	6,7	3.481	279.982	1,2
Hatay	35.199	14.878	42,3	47.554	1.483.674	3,2
İğdir	2.246	1.012	45,1	5.075	190.409	2,7
Isparta	11.128	8.059	72,4	12.658	416.663	3,0
İstanbul	154.426	118.012	76,4	246.033	13.854.740	1,8
İzmir	107.731	64.350	59,7	138.880	4.005.459	3,5
K. Maraş	19.362	8.042	41,5	28.207	1.063.174	2,7
Karabük	7.316	4.411	60,3	7.424	225.145	3,3
Karaman	5.372	4.388	81,7	7.502	235.424	3,2
Kars	5.962	7.773	130,4	5.972	304.821	2,0
Kastamonu	11.219	11.124	99,2	14.437	359.808	4,0
Kayseri	23.157	18.197	78,6	25.266	1.274.968	2,0
Kırıkkale	6.012	3.039	50,5	6.562	274.727	2,4
Kırklareli	10.488	10.806	103,0	11.387	341.218	3,3
Kırşehir	5.568	5.301	95,2	6.893	221.209	3,1
Kilis	2.372	1.516	63,9	4.115	124.320	3,3
Kocaeli	30.948	10.781	34,8	40.994	1.634.691	2,5
Konya	46.343	48.523	104,7	53.453	2.052.281	2,6
Kütahya	15.157	13.522	89,2	17.558	573.421	3,1
Malatya	18.018	10.095	56,0	20.669	762.366	2,7
Manisa	42.478	41.960	98,8	47.276	1.346.162	3,5
Mardin	13.991	5.823	41,6	16.283	773.026	2,1
Mersin	44.844	26.167	58,4	56.641	1.682.848	3,4
Muğla	33.856	32.247	95,2	41.531	851.145	4,9
Muş	4.806	329	6,8	8.470	413.260	2,0
Nevşehir	8.451	13.109	155,1	9.820	285.190	3,4
Niğde	8.370	7.017	83,8	11.240	340.270	3,3
Ordu	16.946	22.986	135,6	23.184	741.371	3,1
Osmaniye	11.712	3.938	33,6	15.185	492.135	3,1
Rize	11.120	10.881	97,9	15.393	324.152	4,7
Sakarya	20.009	15.093	75,4	27.577	902.267	3,1
Samsun	39.535	19.673	49,8	47.038	1.251.722	3,8
Siirt	4.328	3.091	71,4	6.286	310.879	2,0
Sinop	7.059	6.288	89,1	6.408	201.311	3,2
Sivas	12.604	8.034	63,7	17.770	623.535	2,8
Ş. Urfa	30.038	3.757	12,5	38.171	1.762.075	2,2
Şırnak	3.321	751	22,6	6.201	466.982	1,3
Tekirdağ	23.198	14.604	63,0	25.227	852.321	3,0
Tokat	16.078	9.991	62,1	16.465	613.990	2,7
Trabzon	21.369	22.418	104,9	24.685	757.898	3,3
Tunceli	5.229	2.839	54,3	2.178	86.276	2,5
Uşak	12.449	7.442	59,8	11.105	342.269	3,2
Van	15.515	3.975	25,6	20.137	1.051.975	1,9
Yalova	5.747	4.675	81,3	6.491	211.799	3,1
Yozgat	10.140	8.024	79,1	17.189	453.211	3,8
Zonguldak	16.528	13.833	83,7	18.014	606.527	3,0

TÜRKİYE	1.562.090	1.145.641	73,3	1.997.326	75.627.384	2,6
---------	-----------	-----------	------	-----------	------------	-----